

Svar på ISF-rapport

Rapport – 2023:1 Från handikappersättning och vårdbidrag till merkostnadsersättning – En granskning av de reformerade stöden till personer med funktionsnedsättning

Försäkringskassan

Datum: 2023-05-08

Försäkringskassans svar på ISF:s rapport 2023:1 Från handikappersättning och vårdbidrag till merkostnadsersättning – En granskning av de reformerade stöden till personer med funktionsnedsättning.

Dnr: FK 2023/007409

Innehåll

Försäkringskassans kommentar	3
Allmänna synpunkter på rapporten.....	3
Att överväga att utreda fler kostnader som personer ansöker om merkostnadsersättning för i de ärenden där det kan ha betydelse för den sökandes möjlighet att ta tillvara sina intressen.....	4

Sammanfattning

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har granskat de reformerade stöden till personer med funktionsnedsättning och redovisar i rapporten utfallet av reformen vad gäller merkostnadsersättning. I rapporten lämnar ISF en rekommendation till regeringen samt två rekommendationer till Försäkringskassan.

Avseende den höga andelen avslag i förmånen finner Försäkringskassan, liksom ISF, att andelen avslag inte beror på tillämpningen av försäkringen utan istället dess utformning.

Vad gäller ISF:s rekommendation om att överväga att utreda fler kostnader, anser Försäkringskassan att det skulle innebära att ärendet inte utreds utifrån dess beskaffenhet och att mer uppgifter än vad som behövs för att besluta i ärendet hämtas in.

Försäkringskassans kommentar

Allmänna synpunkter på rapporten

Merkostnadsersättning har stor betydelse för främst vuxna med funktionsnedsättning men även för grupper av föräldrar till barn med funktionsnedsättning. Försäkringskassan välkomnar därför att granskningar och utvärderingar görs som kan ligga till grund för att förbättra vår förvaltning av denna del i socialförsäkringen.

Försäkringskassan delar uppfattningen att regelverket för merkostnadsersättning är tydligare och mer transparent jämfört med regelverken för handikappersättning och vårdbidrag. ISF konstaterar samtidigt att merkostnadsersättning är en förmån som är utredningskrävande och som i delar för den enskilde kan vara svår att förstå. Antalet avslag, främst avseende föräldrar till barn med funktionsnedsättning, indikerar att det i grupper i samhället kan finnas en felaktig förväntan på vad förmånen avser ersätta.

Försäkringskassan har sedan förmånens införande genomfört omfattande informationsinsatser, som bedöms varit träffsäkra både utifrån innehåll och målgrupp. Merkostnadsersättning, liksom andra förmåner med stort bedömningsutrymme, har dock en lägre förutsägbarhet gällande beslutsutfall. Detta medför i sin tur ett större antal ogrundade ansökningar i den mening att det inte föreligger förutsättningar att beviljas förmånen och en hög andel avslag kan förväntas. Försäkringskassan påtalade även detta när reformen introducerades. Försäkringskassan konstaterar därmed, liksom ISF, att andelen avslag inte beror på tillämpningen av försäkringen utan istället dess utformning. En fortsatt hög avslagsfrekvens föreligger, främst avseende föräldrar till barn med funktionsnedsättning, vilket Försäkringskassan också redovisat i olika sammanhang.

ISF konstaterar att det i huvudsak är mammor som ansöker om och beviljas merkostnadsersättning för sina barn. Samtidigt är det en högre andel föräldrar som nu beviljas förmånen gemensamt i jämförelse med andelen som hade delad utbetalning i vårdbidraget. ISF finner att det ur ett barnrättsperspektiv är positivt att båda föräldrarna ges möjlighet att vara delaktiga i barnets uppfostran och utveckling. Försäkringskassan arbetar för att öka föräldrars förutsättningar att gemensamt beviljas förmånen bland annat genom att ytterligare tydliggöra barnrättsperspektivet på olika sätt.

Att överväga att utreda fler kostnader som personer ansöker om merkostnadsersättning för i de ärenden där det kan ha betydelse för den sökandes möjlighet att ta tillvara sina intressen

Att utreda fler kostnader än nödvändigt skulle kunna innebära att Försäkringskassan utreder ett ärende mer än vad som krävs utifrån dess beskaffenhet och att myndigheten hämtar in och behandlar fler uppgifter än vad som behövs för att besluta i ärendet.

Besluten om merkostnadsersättning innehåller redan idag en redovisning av godtagna och inte godtagna merkostnader. I beslutet redovisas även kostnader som inte påverkar beslutet. I Försäkringskassans pågående arbete med utredningar och bedömningar, i enlighet med ISF:s rekommendation, ingår tydliggörande av beslut, utredningsskyldighet och skälighetsbedömningar. Det fortsatta arbetet ses som ett led i att stärka den sökandes möjlighet att ta tillvara sina intressen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av avdelningschef Leif Höök samt verksamhetsutvecklare Mathias Elmvret, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Mathias Elmvret